

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uniwersytetu Rzeszowskiego o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku optyka okularowa na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WPN.8014.2.2022.3.AS

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opiniami zespołu nauk ścisłych i przyrodniczych oraz zespołu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku optyka okularowa na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Uzasadnienie:

1. Koncepcja kształcenia nie odpowiada ogólnoakademickiemu profilowi studiów.
Cele kształcenia podane we wniosku Uczelni w przeważającej mierze odnoszą się do praktycznego zastosowania wiedzy i zdobytych umiejętności, w mniejszym stopniu do wiedzy, jaką ma zdobyć student. Koncepcja kształcenia zakłada wyposażenie absolwenta w szczegółową wiedzę z zakresu optometrii, okulistyki, pomocy wzrokowych i możliwości korekcji wad wzroku oraz podstaw badania refrakcji. Absolwent nabędzie umiejętność konstruowania prostych układów optycznych. Ponadto będzie potrafił „obsługiwać urządzenia optyczne i optometryczne, projektować układy optyczne z zastosowaniem technologii informatycznych, a także przetwarzać i przekazywać dane telemedyczne”. [Absolwenci] „będą mogli współpracować z kadrą lekarską w procesie diagnostyki i terapii wad wzroku, stanowiąc jeden z istotnych elementów procesu diagnostyki wad wzroku oraz zaopatrzenia pacjentów w wyroby medyczne służące do ich korekcji. Kompetencje inżynierskie i wiedza z zakresu materiałoznawstwa pozwoli absolwentom podjąć pracę w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją urządzeń i materiałów optycznych”. Cele kształcenia wskazują, że absolwent kierunku będzie przygotowywany przede wszystkim do pracy zawodowej, zdobywania umiejętności praktycznych, że uzyska kompetencje inżyniera optyki okularowej z elementami kwalifikacji optometrysty, a nie – że będzie przygotowany do prowadzenia badań naukowych. We wniosku brakuje odniesienia się koncepcji studiów do kształtowania wiedzy i umiejętności absolwentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej.
2. Wnioskodawca nie skonsultował koncepcji kształcenia z pracodawcami w celu zdiagnozowania potrzeb lokalnego rynku pracy.
Nie uzasadniono w przekonującym stopniu społeczno-gospodarczych potrzeb utworzenia studiów na kierunku optyka okularowa ani nie udowodniono zgodności efektów uczenia się z tymi potrzebami. Uczelnia nie przedstawiła pogłębionej analizy aktualnych

i wiarygodnych potrzeb rynku pracy, stwierdzając jedynie: „Obecnie na obszarze południowo-wschodniej Polski brak jest ośrodków kształcących specjalistów z zakresu optyki okularowej, zatem proponowany kierunek kształcenia pozwoliłby wypełnić tę lukę na mapie Polski”. Do wniosku dołączono listy poparcia Wojewody Podkarpackiego oraz Marszałka Województwa Podkarpackiego; do pierwszego pisma jest dołączony list intencyjny do Ministra Edukacji i Nauki, oceniający pozytywnie projekt otwarcia na UR wnioskowanego kierunku i stwierdzający, że starania Uczelni o utworzenie nowego kierunku wpisując się będą znacząco w strategię rozwoju województwa – Podkarpackie 2020 – w obszarach: 1. gospodarka i nauka, 1.1. nauka, badania i szkolnictwo wyższe wspierające gospodarkę oraz 1.1.1. rozwój nauki i szkolnictwa wyższego. Opinie te jednak są utrzymane w tonie ogólnym i nie zawierają konkretnych wniosków lub propozycji wskazujących na realne zaangażowanie tej grupy interesariuszy we współtworzenie koncepcji kształcenia i projektowanie programu studiów. Załączone opinie pracodawców nie zawierają sugestii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i ograniczają się do ogólnikowego wyrażenia poparcia dla utworzenia kierunku.

3. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin nie znajduje odzwierciedlenia w opisie zakładanych kierunkowych efektów uczenia się.

Wnioskowany kierunek został przyporządkowany do dyscypliny nauki fizyczne jako dyscypliny wiodącej, a także do dyscyplin nauki medyczne oraz informatyka techniczna telekomunikacja. Nie jest uzasadnione przypisanie kierunku do dyscypliny nauki medyczne. W opisie kierunkowych efektów uczenia się przypisanych do nauk medycznych określono tylko jeden efekt uczenia się z zakresu wiedzy (K_W03 „absolwent zna i rozumie podstawowe zjawiska i procesy z zakresu biologii i medycyny, w szczególności dotyczące podstaw: anatomii i fizjologii człowieka, optometrii i okulistyki”) i nie sformułowano żadnego efektu uczenia się z zakresu umiejętności z tej dyscypliny. Tymczasem zdecydowana większość kierunkowych efektów uczenia się oraz treści programowych realizowanych w ramach poszczególnych zajęć dotyczy dyscypliny nauki o zdrowiu (*optyka widzenia, fotometria i kolorymetria laboratorium fizyki optycznej, mikroskopowe metody badań materiałów optycznych, materiałoznawstwo optyczne oraz nowoczesne technologie wytwarzania materiałów, informatyka medyczna oraz komputerowa analiza i przetwarzanie danych medycznych, metody spektroskopowe w analizie medycznej, mikroskopia w medycynie*). Dodatkowo koncepcja kształcenia na kierunku zakłada, że absolwent kierunku optyka okularowa będzie miał kwalifikacje należące do dyscypliny nauki o zdrowiu, a nie nauki medyczne, w zakresie wiedzy i umiejętności, które umożliwią mu w przyszłej pracy zawodowej m.in.: wykonywanie pomiarów refrakcji obiektywnej i subiektywnej oczu, dobór korekcji okularowych, sprzedaż pomocy okularowych, dobieranie i sprzedaż soczewek kontaktowych (kontaktologia), badanie i dobór pomocy dla osób słabowidzących, wykonywanie tonometrii (kontaktowe i bezkontaktowe badania ciśnienia wewnątrzgałkowego) i perymetrii (badanie pola widzenia), pomiary grubości rogówki (pachymetria), ortoptykę i badania ortooptyczne (poprawa widzenia obuocznego), badanie przedniego odcinka oka, informowanie okulistów o chorobach oczu pacjenta, obsługę aparatury specjalistycznej do badania wzroku, projektowanie prostych układów optycznych z zastosowaniem technologii informatycznych, przetwarzanie danych telemetrycznych.

4. Efekty uczenia się nie odpowiadają charakterystynom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Nie jest spełniony warunek określony w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.), albowiem efekty uczenia się nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226) ani charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Opis zakładanych efektów uczenia się wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności niż opisany jako właściwy dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w przywołanych wyżej przepisach (np. efekt K_W03 „absolwent zna i rozumie: podstawowe zjawiska i procesy z zakresu biologii i medycyny, w szczególności dotyczące podstaw: anatomii i fizjologii człowieka, optometrii i okulistyki”).

5. Zasady realizacji praktyk zawodowych nie zapewniają ich prawidłowego przebiegu.

We wniosku nie określono zasad i kryteriów doboru miejsc odbywania praktyk zawodowych, a także tego, czy infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się i prawidłową realizację praktyk.

6. Kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje kadry nie zapewnią prawidłowej realizacji zajęć.

Nie jest spełniony warunek określony w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.), albowiem w proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono nieprawidłowości związane z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć. Szczegółowy wykaz nieprawidłowo obsadzonych zajęć znajduje się w załączniku do uchwały.

7. Zasady przyjęcia na studia nie zapewniają doboru kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się.

Opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia jest ogólny i niewystarczający. We wniosku nie przedstawiono szczegółowych wymogów postępowania kwalifikacyjnego, które będą obowiązywały, ani kompetencji oczekiwanych od kandydatów. We wniosku napisano, że kandydaci będą przyjmowani na studia w postępowaniu kwalifikacyjnym uwzględniającym wyniki egzaminu dojrzałości, a warunkiem przyjęcia będzie uzyskanie odpowiedniej liczby punktów na liście rankingowej. Nie został jednak określony punktowy próg kwalifikacyjny, nie podano także wykazu przedmiotów, które będą brane pod uwagę w rekrutacji. W związku z powyższym nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie, że zasady rekrutacyjne są przejrzyste, selektywne i bezstronne oraz że zapewniają kandydatom równe szanse i dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia celów kształcenia.

8. Informacje dotyczące infrastruktury dydaktycznej niezbędnej do prowadzenia kształcenia są niewystarczające.

Nie jest spełniony warunek określony w § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów: w przypadku rozpoczęcia

kształcenia na nowym kierunku program studiów jest realizowany z wykorzystaniem infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia, w zakresie przewidzianym w tym programie, od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć na tym kierunku. Do wniosku załączono zdjęcia sprzętu/aparatury, ale w większości przypadków nie podano, w jakich laboratoriach ten sprzęt się znajduje. Uczelnia ma podpisaną umowę o współpracy w zakresie kształcenia studentów wnioskowanego kierunku z podmiotami, które mają do dyspozycji m.in.: synoptofor (urządzenie do badania widzenia obuocznego), mikroskop konfokalny, autokeratorefraktometr, AngioOCT (sprzęt do nieinwazyjnej oceny naczyń i mikrokrążenia w siatkówce oka bez konieczności podawania kontrastu), biometr optyczny (urządzenie do precyzyjnych pomiarów długości osiowej i promienia krzywizny rogówki), topograf (urządzenie do badania dopasowywania sztywnych soczewek kontaktowych), aberrometr (urządzenie mierzące przechodzenie czoła fali przechodzącej przez oczy; bywa zwany jako aberrometr czoła fali), tonometr (do pomiarów ciśnienia wewnątrzgałkowego) z pomiarem biomechaniki rogówki, dioptryczny manualny (do mierzenia mocy soczewki okularowej), tomograf optyczny OCT. Nie podano jednak informacji o salach, pomieszczeniach dydaktycznych klinik (liczbie stanowisk pomiarowych), w których zastało zaplanowane poprowadzenie zajęć laboratoryjnych takich jak: *wstęp do patologii układu wzrokowego, wstęp do okulistyki laboratorium, optometria, podstawy badania refrakcji, optyczne pomoce wzrokowe i możliwości korekcji wad wzroku*. Na podstawie informacji zawartych we wniosku nie można stwierdzić, czy infrastruktura dydaktyczna jest przystosowana do potrzeb osób z niepełnoprównościami ruchowymi.

9. Dobór literatury w niektórych przypadkach jest mało aktualny (np. z roku 1984 w ramach zajęć *wstęp do tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego*), brakuje publikacji z ostatnich 10 lat, w tym publikacji w czasopismach naukowych prezentujących aktualny stan wiedzy w obszarze nauk medycznych. W wykazie literatury, szczególnie podstawowej, w sylabusach zajęć podano publikacje, które w większości przypadków są w zasobach bibliotecznych Uczelni. W niektórych przypadkach (np. *biologia człowieka, wstęp do okulistyki*) brak wszystkich zalecanych pozycji.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Uchwała nr 511/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 7 lipca 2022 r.

---

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek